

МАТЕРІАЛИ ДО УКРАЇНСЬКОГО БІОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА

вий дост. — К., 1981.

Лит.: Калита В. Рубінова блискавиця // Україна. — 1970. — № 25. — С. 14–15; 75-річчя академіка АН УРСР Р. Є. Кавецького // Вісник АН УРСР. — 1974. — № 11. — С. 106–108; Р. Є. Кавецький: Бібліогр. покажчик. — К., 1988.

С. В. Мосієнко

КАМІНСЬКИЙ Феодосій Тимофійович (14.08.1888, Миколаїв–1978, там же) — краєзнавець, археолог, музеєзнавець.

Народився в сім'ї робітника-покрівельника. Закінчив міську школу грамотності, 6-класне та реальне училища (1907), два роки навчався в військовому училищі, служив в Катеринославі, де познайомився з Л. Яворницьким і зацікавився музейництвом та краєзнавством. Заочно навчався в Археологічному ін-ті в Петрограді (1913–14). У званні капітана брав участь в Першій світовій війні, мав 4 поранення. 1919 врядом УНР був призначений комендантом Миколаєва.

З 1920 працював в Московському історичному музеї, звідки його за дорученням Наркомпросу СРСР направлено до Миколаєва, де він обіймав посади інспектора в музейному секторі Губнаробразу, завідувачого його адміністративної частини та вченого хранителя Ольвійського державного культурного заповідника. Займався організацією господарської та екскурсійної роботи заповідника, здійснив ремонт склепу Єврісівія і Арети (1921–27). Брав участь в розкопках Ольвії (1924–27), роз-

відках взбережжя Буга. Одночасно працював директором Миколаївського історико-археологічного музею (1920–29). Створив при музеї фондосховище та першу в Україні лабораторію з реставрації експонатів. Був членом історико-краєзнавчої секції Миколаївського наукового при ВУАН т-ва. Разом із місцевим краєзнавцем *Н. Д. Лагітою* в 1923 організував Історичне т-во ім. М. Аркаса. В 1934–37 працював в Музеї Дніпробуду в Запоріжжі, провадив археологічні дослідження. 1947–49, не знайшовши роботи за спеціальністю, працював рахівником та маляром в Запорізькій та Дніпропетровській обл.

Автор численних краєзнавчих розвідок в газетах та часописах з історії Миколаївщини (зокрема про І. Рєпіна, В. Гаршина, Л. Толстого, О. Пущкіна, О. Грейга, Б. Фармаковського, розкопки Ольвії, пам'ятки архітектури) та Запоріжжя (археологічні розкопки поблизу Соцміста, на о. Хортиця, на території Дніпробуду).

Незаконно засуджений, протягом 1930–33, 1937–47 та 1949–54 відбував покарання в таборах. Реабілітований 1956.

Лит.: Кухар-Онишко Н. О. Краєзнавча діяльність Ф. Т. Камінського // Матеріали IV республ. наук. конф. з істор. краєзнавства. — К., 1989. — С. 78–79; Ляшко С. М. Про нього пам'ятають в краєзнавчих музеях Миколаєва і Запоріжжя // Краєзнавчий альманах. — Миколаїв, 2004. — С. 109–111; Нікітін В. Ф. Ф. Т. Камінський — дослідник пам'яток античності Нижнього

Побування. *Там само.* — С. 111–116; Кухар-Онишко Н. О. Ф. Т. Камінський і В. І. Гашкевич. *Там само.* — С. 117–119.

Архів: ДАЗО. — Ф. Р-5747. Оп. №. — Спр. 537.

С. М. Ляшко

КАШЕНКО Микола Феоданович (07.05.1855, с. Веселе Олександрівського пов. Катеринославської губ. (тепер Запорізького р-ну Запорізької обл.)–29.03.1935, Київ) — біолог, зоолог, ембріолог, селекціонер, академік Української академії наук.

Народився в багатодітній сім'ї збіднілих поміщиків, нащадків козаків. Закінчив із срібною медаллю катеринославську гімназію. Навчався на медичному ф-ті Московського ун-ту, де займався мікроскопічними дослідженнями під керівництвом відомого рос. зоолога А. П. Богданова (1875). Продовжив навчання на медичному ф-ті Харківського ун-ту, де повністю віддався науковій діяльності в ембріологічній лабораторії професора З. І. Стрельцова. По закінченні ун-ту зі ступенем медика та званням повітового лікаря (1880), М. Кашенка було залишено приватним асистентом при ембріологічній лабораторії. Вчений ступінь доктора медицини здобув після захисту дисертації «Епітелій людського хоріону та його роль в гістогенезі послідів» (1884). Протягом двох років викладав курси гістології та ембріології на медичному ф-ті Харківського ун-ту. 1886–88 М. Кашенко підвищував кваліфікацію

в лабораторіях Німеччини й Італії. Його роботи в галузі ембріології стали продовженням досліджень І. Мечнікова та О. Ковалевського. М. Кашенко розробив метод «графічного ізолювання», який дозволяв реконструювати загальну форму органів на основі вивчення гістологічних препаратів. Ученому належить пріоритет вивчення аномальних людських зародків. Роботи цього періоду друкувалися в міжнародних журналах та виданнях Харківського ун-ту.

Наприкінці 1888 М. Кашенка призначено професором кафедри зоології і порівняльної анатомії Томського ун-ту. Цей період життя і діяльності (1888–1912) приніс ученому звання заслуженого професора (1909), науковий авторитет, світове визнання. Він здобув в Московському ун-ті другий вищий ступінь — доктора зоологічних наук (1901). Його обрано членом ради Міжнародного анатомічного т-ва, а також т-в природодослідників при Петербурзьком, Харківськом, Томськом і Київськом ун-тах. З метою дослідження фауни Сибіру і збирання матеріалів для зоологічного музею М. Кашенко здійснив ряд наукових експедицій. Поряд із зоологічними дослідженнями, його наукові інтереси спрямувалися на виведення нових плодових рослин. Ученого справедливо вважають основоположником наукового плідництва.

1912 М. Кашенко разом із родиною повернувся в Україну. Працюючи на посаді професора агрономічного ф-ту Київського політехнічного ін-ту, продовжив дослідити щодо акліматизації південних пло-